

چون مالگهت ده پاريزی له شهيطان؟

وهرگيراني: م / فهره يدون موحه ممه د

بوسه دايه بوي بويه خوي گه وروه
ميه ره بان ئاگادارمان ده کاته وه له
شه يتانه بو ئه وهی زال نه بيت به سه رماندا
وهك ده فهرميّت:

﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا﴾
[فاطر: ٦] .

واته: به پراستی شه يتان دوژمنی ئیوهیه
دهی ئیتر ئیوهیش بيکن به دوژمنی
خوتان. واته: به دوژمنی خوتانی بزائن،
جا ده بيت زور ئاگادار بين به وهی که ئه م
دوژمنه جياوازه له دوژمنانی تر، چونکه
ئه م دروست کراویکی په نهانه و نيشته جیی
ناو خوین و ده مارو دلله کانه، هه روه ها
خوي گه وروه له ئایه تی تر دا ده فهرميّت:

﴿يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ﴾
[الأعراف: ٢٧] .

واته: ئه ی نه وهی ئاده م ئاگادار بن با
شه يتان فریوتان نه دات و سه رشوړتان
نه کات.

که واته ئه م ئاگادار کردنه وانه له لایه ن
خوي گه وروه بو ئیمه مانای خراپی و
زورزانی ئه و دوژمنه یه ..

جا خوینه رانی به پریزو سه نگی ن ئه وهی
لیره دا مه به ستمانه و ده مانه وی لی تی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا
محمد وعلى آله وصحبه أجمعين ومن تبعهم بإخلاق
وإحسان الى يوم الدين.....

خوشکان..... برايانی به پریز....

به پشتیوانی خوي په وهر دگار ده گه ی نه
خزمه تی بابه تیک که به پراستی هه لئینجراوی
قورئانی پیروزو فهرمووده پراسته کانی
پیغه مبه ری خویه ﷺ بويه ئه م بابه ته م
له کتیبی (وقایة الإنسان من الجن
والشيطان) ی وحید عبدالسلام بالی
وهرگیراوه بو کوردی به هه ندیک
ده ستکاری یه وه که به پراستی زور به
پیویستم زانی بو سه رده می ئه مپرومان،
چونکه به پراستی مروقی موسلمان دوژمنی
گه لیک زوره له سه روی هه موویانه وه
شه يتانی زورزان و فیلباز، وه هیوادارم
بییته بیر هیئانه وه و وشیار کردنه وهی
هه موو لایه ک و پاشان بییته مایه ی نزیک
بوونه وهی به نده کان له خوي گه وروه
میه ره بان....

بويه به پراستی که م که س هه یه له م ژیا نه دا
دوست و دوژمنی خوی له قه واره ی
نه فسیدا دیاری نه کرد بیت، بويه هه ر له و
ساته وهی ده که ویته سه ر گوړه پانی ژیان
دوژمنی مروقی یه تی - شه يتان - له

چا که ی ئه م هاتنه مالّه وهیه ت لّی ده که م به ناوی خواوه هاتمه مالّه وه وه به ناوی خواوه چومه دهر وه، وه ته نهایش به خوی میهره بان پش دهبه ستین، پاشان سه لام بکات له دانیشتوانی مالّه وه.

دووه م: سه لام کردن:

سه لام کردن یه کیکه له ئادابه پیروژه کانی ئیسلام وهویه کی گرنگیشه بو دروست بوونی خوشه ویستی له نیوان تاکه کانی کومه لگه، وه هوی سه ربه رزی و سه رفرازی دونیا و دواپوژه بویه له راستیدا دنیا کیلگه ی مروقیکی ئازاده تیایدا چی بکات و تووی چی بچینیت، چونکه ته نها له دوا پوژدا ئه وه ده دوریتته وه که له دونیادا چاندوویه تی..

هر بویه خوی گه وره دهر باره ی سه لام کردن ده فهرمیت:

﴿فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً﴾ [النور: ۶۱].

واته: ئه گه ر چوونه مالیکه وه ئه وا سه لام له یه کتری و خوتان بکه ن به سه لامیکی خوی بو ئه وه ی بیته مایه ی پیروزی و پاکی و به ره که ت.

وعن انس رضي الله عنه قال: قال لي رسول الله ﷺ:

(يا بني إذا دخلت على أهلِكَ فسلم، يكن بركة عليك وعلى أهل بيتك) ^(۲).

بگه ی پاراستنی مالمانه له و شهیتان و ئه و هوکارانه ی که دهبه هوی سه ره کی بو ئاماده بوون و ده ست به سه را گرتنی شهیتان به سه ر مالّه کانماندا، وه هه روه ها دهرخستنی چهند هوکاریک دهبه مایه ی پاونان و دهرکردنی شهیتان له مالّه کانمان و دهرخستنه وه ی له جیی نیشته جی بوونمان، بفرموی:

یه که م: یادکردنی خوی میهره بان له کاتی هاتنه مالّه وه دا:

یادکردنی خوا له هه موو کاتی کدا پیویسته و یه کیکه له قه لغانه به هیزه کان بو خو پاراستن له و شهیتانه و هوکاری به خته وه ری و خوشگوزهرانیه بو لاشه و دهروون، هه روه ها ئه وه شه به چهند ووشه یه کی کورت به زووبان و هه لقولاوی نیو دلان خیر و پاداشتیکی لای خوات ده ست ده که ویت و ده ی شیبته هوی پاراستن له دوژمن، هه ر بویه پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمیت:

(إذا ولج الرجل بيته فليقل: اللهم إني أسألك خير المولج وخير المخرج، بسم الله ولجنا وبسم الله خرجنا وعلى ربنا توكلنا، ثم يسلم على أهله) ^(۱).

واته: ئه گه ر پیاو چوه مالّه که ی خویه وه با بلیت: خویه گیان من داوای خیر و

(۲) (رواه الترمذي، وصححه الشيخ الألباني في صحيح الترغيب والترهيب: ۱۶۰۸).

(۱) (رواه أبو داود عن أبي مالك الأشعري رضي الله عنه، وضعفه الشيخ الألباني في ضعيف أبي داود: ۵۰۹۶).

گهوره سه‌ره‌رشتی بکات واته پارێزراوه له شهبتان و دووره لیی^(۴).

هه‌روه‌ها بلّو کردنه‌وه‌ی سه‌لام ده‌بیته هۆی خوشه‌ویستی نیوان به‌نده‌کان، وه ده‌بیته هۆی چونه به‌هه‌شتیش، وهک پیغه‌مبهری خوا ﷺ ده‌فه‌رمیّت:

(لا تدخلوا الجنة حتى تؤمنوا، ولا تؤمنوا حتى تحابوا، أولا أدلكم على شيء إذا فعلتموه تحاببتم؟ أفشوا السلام بينكم)^(۵)

واته: ناچنه به‌هه‌شته‌وه هه‌تا باوه‌ر نه‌هینن، باوه‌ریشتان ته‌واو نابیت هه‌تا یه‌کتريتان خوش نه‌ویت، ئایا شتیکتان پی بلیم تاكو ئه‌نجامی بدهن تاكو یه‌کتريتان خوش بویت؟ ده‌ی سلّو زور له‌ناو خۆتاندا بلّو بکه‌نه‌وه.

سئیه‌م: یادکردنی خوای گه‌وره له کاتی خوادن و خوادنه‌وه‌دا:

به‌رێزان خواردن و خواردنه‌وه به‌خششیکی خوای گه‌وره‌یه بو مرۆقه‌کان بویه پیویسته له‌سه‌ر ئه‌و به‌نده‌یه‌یش کاتیکی ئه‌و به‌خششه‌ی خوای گه‌وره‌ی پی گه‌یشت یان خواردی ئه‌وه سوپاس گوزار بیت له‌سه‌ری، چونکه به‌راستی به‌نده به‌و کرده‌وه‌یه پارێزراو ده‌بیّت، خوای گه‌وره‌یه‌یش ده‌فه‌رمیّت:

واته: ئه‌ی کورپی خۆم هه‌ر کاتیکی چویته لای که‌سو کارت و گه‌رایته‌وه مالّه‌وه سه‌لامیان لی بکه، چونکه ئه‌و سه‌لامه ده‌بیته مایه‌ی خێرو به‌ره‌که‌ت بو خۆت پاشان بو که‌سو کاره‌که‌ت.

پیغه‌مبهر ﷺ ده‌فه‌رمیّت:

(ثلاثة كلهم ضامن على الله عزوجل: ..... ورجل دخل بيته بسلام فهو ضامن على الله عزوجل)^(۳).

واته: سئ که‌س هه‌ن له ژیر چاودی‌ری خوای په‌روه‌ردگاردان مسوگه‌ر پارێزراون..... یه‌که له‌وانه پیاویکه کاتیکی گه‌رایه‌وه مالّه‌وه سه‌لام بکات له‌که‌سو کاری ئه‌وا پارێزراوه له ژیر چاودی‌ری خوای په‌روه‌ردگاردان.

بویه ئیمامی نه‌وه‌وی (په‌حمه‌تی خوای لی بیت) ده‌فه‌رمیّت: (ضامن على الله تعالى).

که له فه‌رموده‌که‌دا هاتوو واته: ئه‌و که‌سه له ژیر چاودی‌ری خوای په‌روه‌ردگاردان ده‌بیّت واته خوای گه‌وره سه‌ره‌رشتی ده‌کات و ئاگای لی ده‌بیّت، ئه‌ی ئایا چ شتیکی تر هه‌یه له‌وه گه‌وره ترو پیروژ تر که خوای گه‌وره سه‌ره‌رشتی بکات، وه هه‌ر که‌سیکی خوای

(۴) (الأذکار: ص ۲).

(۵) (رواه ابن ماجه، وصححه الشيخ الألباني في صحيح سنن ابن ماجه: ۳۶۹۲..)

(۳) (صحيح سنن أبي داود: ۲۴۹۴ عن أبي أمامة الباهلي رضي الله عنه).

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا﴾ [البقرة: ۱۶۸].

واته: ئەى خەلكىنە بخۆن و بخۆنەوه ئەوهى كه له زهويدايه وپاك و حەلالە. كه واته خواى گه وره به هرەى خۆيه تى ئەو خواردن و خواردنەوه به لآم له سەر ئيمه پيويسته كه ئاگادار بين له به كارهيانيدا هەر بۆيه دەبيت بزائين كه خواى گه وره له وه سفى ئەو پيغه مبه ره ده ﷺ ده فه رمييت:

﴿وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ﴾ [الأعراف: ۱۵۷].

واته: شتى پاكيان بۆ حەلال دەكات و شتى پيسيان لى حەرام دەكات.

جا ئەوهى ماوه لي ره ده ئەوهيه ئايا له كاتى خواردن و به خششه كهى خوادا ئيمه چى بكهين؟

جابر (خواى لى رازى بيت) ده فه رمييت: گويم لي بوو پيغه مبه ره (صلى الله عليه وسلم) ده يفه رموو:

(إذا دخل الرجل بيته فذكر الله عند دخوله وعند طعامه قال الشيطان: لا مبيت لكم ولا عشاء، وإذا دخل فلم يذكر الله عند دخوله قال الشيطان: أدر كنتم المبيت، فإذا لم يذكر الله عند طعامه قال: أدر كنتم المبيت والعشاء)^(۶).

واته: هه ركات پياو چۆيه ماله وه و ناوى خواى هيئا له كاتى چونه ماله وه ناوى خواى هيئا له كاتى خواردن و خواردنەوه دا ئەوا شه يتان به هاوه له كاني ده لئيت: ليرانه نه جيگاي حه وانە وه و نه جيگاي خواردنتان هه يه، به لآم ئە گه ر چوو ه ژوو ره وه و ناوى خواى نه هيئا و له كاتى نان خواردندا ناوى خواى نه هيئا ئەوا شه يتان ده لئى: به لئى جيگاي حه وانە وه و خواردنتان به ده ست هيئا.

جا خۆشه ويستان هه نديك شيواز هه ن پيويسته له سەر موسولمان ئاگادارى بين له كاتى نان خواردندا له وانە.

۱- به ناوى خواوه ده ست پى كردن: چونكه پيغه مبه رى خوا ﷺ ده فه رمييت: (إذا أكل أحدكم فليذكر اسم الله تعالى، فإن نسي أن يذكر اسم الله تعالى في أوله فليقل: بسم الله أوله وآخره)^(۷).

واته: ئە گه ر كه سيك له ئيوه خواردنى خوارد با بلئيت: (بسم الله)، وه ئە گه ر له يادى چوو پاشان بيري كه وته وه با بلئيت: (بسم الله أوله وآخره).

۲- به ده ستى راست خواردن: وه ك ابن عمر رضي الله عنه ده فه رمييت: پيغه مبه رى خوا ﷺ فه رموو يه تى:

(۷) (رواه الترمذي، وابن ماجه، وصححه الشيخ الألباني في صحيح سنن أبي داود: ۳۷۶۷، وإرواء الغليل: ۱۹۶۵).

(۶) (رواه مسلم: ۲۰۱۸، وانظر: صحيح سنن أبي داود: ۳۷۶۵).

انس ﷺ فهرمووی پیغه مبهری خوا ﷺ
ئه گهر خواردنی بخواردایه ههرسی
په نه که ی ده لیسایه وه ده یفه رموو:

(إذا سقطت لقمة أحدكم فليمت عنها
الأذى وليأكلها ولا يدعها للشيطان)^(۸).

واته: ئه گهر پارووی یه کیکتان کهوت با
پاکی بکاته وه و بیخوات وه نه یه ئی بۆ
شهیتان چونکه شهیتان ده یخوات.

۵- سوپاس خوی گه وره بکات: ووتنی
ئه م دو عایه:

(اللهم أطعمت وأقنيت وهديت وأحييت
فلك الحمد على ما أعطيت)^(۹).

واته: خویه تو خواردن و خواردنه وهت
به خشویه، وه مال وه موو شتیکت
به خشویه، هیدایه تت داوین و ژیاندوته وه،
سوپاس وستایش شایه نی تویه له سه ر
ئه و به خشینه.

چاره م: زۆر خویندنی قورئانی پیروژ له
ناو مالدا:

خۆشه ویستان گومانی تیدا نی یه به
خویندنه وه ی قورئانی پیروژ له نیو مالدا
شهیتان راده کات و دوور ده که ویته وه له و
شوین و جیگایه، جا هه ر سوره تیک بیّت
له قورئاندا، جا پیو یسته به رده وام خه ریک
بوون به خویندنی قورئان و له به ر کردن و

(إذا أكل أحدكم فليأكل بيمينه، وإذا
شرب فليشرب بيمينه، فإن الشيطان يأكل
بشماله ويشرب بشماله)^(۸).

واته: یه گهر یه کیکتان خواردنی خوارد
ئه و به دهستی راستی بخوات، وه ئه گهر
خواردنه وه ی خوارد با به دهستی راستی
بخواته وه، چونکه شهیتان به چه پ
ده خوات و به چه پ ده خواته وه.

۳- به دانیشتن و له به رده م خۆوه
خواردن: چونکه پیغه مبهری خوا ﷺ به
پیاویکی فهرموو:

(لا آكل وانا متكيء)^(۹).

واته: من به پراکشانه وه خواردن ناخۆم.
هه روه ها عمر بن أبي سلمة ﷺ ده فه رمیّت:
پیغه مبهری خوا ﷺ پیی فه رمووم:
(يا غلام سم الله وكل بيمينك وكل مما
يليك)^(۱۰).

واته: ئه ی مندال ناوی خوا به ئینه و به
دهستی راست بخۆ و له به ر دهستی خۆت
بخۆ.

جا له پاش ئه وه خواردنم به م شیویه
بوو.

۴- پاک کردنه وه ی قاپه که و لیساندنه وه ی
په نه که کان:

(۸) (صحيح الجامع الصغير: ۳۸۳).

(۹) (صحيح الجامع الصغير: ۷۱۶۳).

(۱۰) (رواه البخاري: ۵۳۷۶/۹، وانظر: صحيح الجامع

الصغير: ۷۹۵۸).

(۱۱) (رواه مسلم: ۲۰۳۴/۱۶۰۷/۳، وانظر: صحيح

الجامع الصغير: ۶۰۱).

(۱۲) (سلسلة الأحاديث الصحيحة: ۷۱).

بوونه وهی بهنده له خوای گه وره و ده شبیته قه لایه کی به هیز بوئه وهی بهنده بتوانیت دهسه لاتی شهیتان نه هیلی و لاوازی بکات.

که واته به خویندنی چه ند ئایه تیک له قورئانی پیروز ده پاریزی له شهیتان، وه شیفایه کی گه وره یه بو دل و دهرونی مروّف و نه خووشی یه کان چاره سهر دهکات. ههروه ها پیغه مبهری خوا ﷺ ده فهرمیت: (لا تجعلوا بیوتکم مقابر إن الشیطان ینفر من البیت الذی یقرأ فیہ سورة البقرة) (۱۴).

واته: ماله کانتان مهکن به گورستان - به وهی که قورئانی تیدا نه خوینن، به لکو قورئانی تیدا بخوینن به تاییهت سورتهی به قهره - چونکه هه مالتیک سورتهی به قهره ی تیدا بخوینریت شهیتان رادهکات و دهروات ولهوی نامینیت.

جا لیره وه ئه وه دهرده که ویت که مال شوینیکی ئاوه دانه و به لام گورستان شوینیکی چول و خاموشه هه رکات قورئان خویندرا ئه و شوینه مانای ئاوه دانی به سهردا دهباریت و هه رکات قورئانت خویند دل به خووت خووش بکه چونکه خیره بهر هکت رووت تی دهکات.

پینجه م: پاک کردنه وهی مال له دهنگی شهیتان.

تی گه یشتن و لی وورد بوونه وهی، چونکه به و خویندنه وهیش شهیتان بی هیزو لاواز ده بیت و باوه ری بهنده به هیز دهکات و ده بیته هوی به خته وهی، هه ربویه خوای گه وره ده فهرمیت:

﴿وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾ [النحل: ۴۴].

واته: ئیمه قورئانمان بو ره وانه کردووی و دابه زاندی که به سوننه تی خووت بو خه لکی پوون بکه یته وه، وه بوئه وهی خه لکی بیر بکاته وه و په ندو ئاموژگاری لی و هه ربگرن.

هه ربویه له کاتی خویندنی قورئانی پیروزدا ده بیته هوی نزیک بوونه وهی فریشته کان له خوینه ر و هه رکات واش بو شهیتان دوور ده که ویته وه له و ماله و خوینه ر، وه بیگومان شهیتان له و جیگه یه دا نابیت فریشته ی خوای لی بیت.

هه ربویه پیغه مبهری ﷺ ده فهرمیت: (اقرأوا القرآن فإنه يأتي يوم القيامة شفيعاً لأصحابه) (۱۳).

واته: قورئان بخوینن چونکه قورئان له روژی دوا ییدا دیت و تکا دهکات بو خوینه ره که ی.

ههروه ها خویندنی قورئان له هه جیگه یه کدا بیت ده بیته هوی نزیک

(۱۴) (رواه مسلم: ۷۸، صحیح الجامع الصغیر:

.(۷۲۲۷)

(۱۳) (رواه مسلم: ۸۰۴، وانظر: صحیح الجامع الصغیر:

.(۱۱۶۵)

(صوتان ملعونان في الدنيا والآخرة مزمار
عند نعمة ورنه عند مصيبة)^(۱۵).
واته: دوو دهنگ نه فرهت لی کراوه له
دونیاو دواپوژدا ئه وانیش: ئاوازو موسیقا
له کاتی خوشیداو دهرپینی دل تهنگی له
کاتی نه هامه تیدا.

شه شه م: پاك كردنه وهی مال له جهرهس:
پیغه مبهری خوا ﷻ ده فره میت:
(الجرس مزامیر الشیطان)^(۱۶).

واته: جهرهس وزه نگو له زورنای
شهیتان.

لیره دا ئه وه دهرده که ویت که پیویسته به
ته واوی مال له کانمان له جهرهسه
جیاوازه کان وهه ندیک له زه نگو له کان پاك
بکهینه وه، چونکه ده بیته هوی بیزار
کردنی مه لائکته و خوشحال بوونی
شهیتان، ئه وه تا پیغه مبهر ﷻ
ده فره میت:

(لا تصحب الملائكة رفقة فيها كلب أو
جرس)^(۱۷).

واته: مه لائکته هاوه لی که سیک ناکات که
له نیوانیاندا سهگ و جهرهس واته:
زه نگو له تیدا بیته.

دهنگی شهیتان واته: گورانی و موسیقا.
گورانی و موسیقا دوو هوکاری گرنگ و
پیسواکه ری مروفن، وه ههروه ها دوو
هوکاریشن بو ئاماده بوونی شهیتان،
چونکه له هیج شوین و به لگه یه کدا
نابینریت که پیغه مبهری خوا ﷻ له گه ل
هاوه لانیدا ﷻ کو بوو بیتنه وه و له سه
ئه وهی بی فره مانی خوی گه وره بکه ن له
گوئی گرتن له گورانی و موسیقا، به لکو
به رده وام پیچه وانه که ی ده بینری که کو
بوونه ته وه له سهر یاد کردنی خواو نویژو
قورئان خویندن، بویه به رده وام گوئی
گرتن له گورانی و موسیقا ده بیته هوی
خوشحال بوونی شهیتان و دارو
دهسته که ی، وه هه کاتی که دهنگی
شهیتان له مایکه وه دهرچوو شهیتانه کان
کو ده بنه وه و ده یکه نه شوینی هه واو
ئاره زوی خویان.

خوی گه وره یش ده فره میت:
﴿وَاسْتَفْزِرْ مَنْ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ﴾
[الإسراء: ۶۴].

واته: ئه ی شهیتان هه ر که سیک له وانه
هانیا بده و ئه وه نده ی که توانات هه یه
به سه ریاندا به (دهنگ و گورانیه کانت)
هاوار بکه به سه ریاندا.

ههروه ها پیغه مبهری خوا ﷻ ده فره میت:

(۱۵) (سلسلة الأحاديث الصحيحة: ۴۲۷، وصحیح
الجامع الصغير: ۳۸۰۱).

(۱۶) (رواه مسلم: ۹۴/۱۴، النووي).

(۱۷) (رواه مسلم: ۹۴/۱۴، النووي).

نه دههينا هه تا دهيسرپيه وه و نه يدههيشت .
كه واته : توش براو خوشكى موسلمانم
پيويسته هه رشتيك به خاچ بچيت هه
شيويه كي هه يه وهك : وينه و قاپو
قاجاخ و پهرده و... هتد پيويسته
بيسرپته وه و نه يهيلى .

هه شته م : پاك كردنه وهى مال له وينه و
هه يكل :

له راستيدا پيويسته له سهر موسلمان كه
ماله كهى خوى پاك رابگريت له هه رشتيك
كه بيته هوى خوشحالى شه يتان و دور
كه وتنه وهى مه لائيكه ت، وه وينه و
هه يكله ليش به شيكن له و كرداره جگه له
بوكه شوشه ي يارى كردنى مندا ل كه
زانايان ده فهرمون : بوئه و مه به سته
هيجى تيدا نيه هه روهك عائيشه ي
دايكمان (خوای لى رازى بيت) ئه م
فه رموده يه مان بو ده گيرپته وه كه :

(أما اشترت نمرقة فيها تصاوير، فلما رآها
رسول الله صلى الله عليه وسلم قام على
الباب فلم يدخل، فعرفت في وجهه
الكراهية، قالت: فقلت يا رسول الله أتوب
إلى الله وإلى رسوله ما أذبت؟ فقال رسول
الله صلى الله عليه وسلم: ما بال هذه
النمرقة؟ قلت: اشتريتها لك لتقعد عليها
وتوسدها، فقال رسول الله صلى الله عليه
وسلم إن أصحاب هذه الصور يعذبون يوم
القيامة ويقال لهم أحيوا ما خلقتم، وقال إن

كه واته گومانى تيدا نيه كه مه لائيكه كان
باشترين دروست كراوى خواى گه وره ن و
سه ربازانى خيرو چاكن وه
شه يتانه كانيش خيرا پترين
دروستكراوه كانى خواى گه وره ن و
سه ربازانى شهرو خراپه ن، وه بويه به
دهر كردن و رويشتنى مه لائيكه كان
سه ربازانى شه يتان شوينيان ده گرنه وه .
جاريكيان كيژوله يه كه هاته ژوره وه بو
لاى عائيشه (خوای لى رازى بيت)
وه خلخالكي پى بوو كه دهنگى
دهر ده چوو، عائيشه (خوای لى رازى بيت)
فه رموى : مه يهيننه ژوره وه ئيللا ئه گه ر
خه لخاله كانى ده بچرين، چونكه من گويم
له پيغه مبهرى خوا بووه ﷺ ده يفهرموو:
(لا تدخل الملائكة بيتا فيه جرس) (۱۸) .
واته : مه لائيكه ي خوا ناچنه مائيكه وه
جه ره سى تيدا بيت .

حه وته م : پا كردنه وهى مال له خاچ و
هاوشيوه كانى :

له عائيشه وه (خوای لى رازى بيت)
ده فه رميت : (لم يكن النبي ﷺ يترك في بيته
شيئا فيه تصاليب إلا نقضه) (۱۹) .
واته : پيغه مبهرى خوا ﷺ هه رشتيك له
ماله وه بوايه له شيوازى خاچ ئيلا وازى

(۱۸) (رواه أبو داود وصححه الشيخ الألباني في صحيح

الترغيب والترهيب: ۳۱۲۰) .

(۱۹) (رواه البخاري: ۳۸۵/۱۰ الفتح) .

البيت الذي فيه الصورة لا تدخله
الملائكة^(۲۰).

واته: عائیشهی دایکمان(خوای لی رازی
بیّت) ده فهرمیت: سه رینیک یان پشتیه کم
کریبوو وینه یه کی تیدا بوو، بویه
پیغه مبهری خوا^ﷺ که بینی له دهرگا که
پاوه ستاو نه هاته ژوره وه، منیش زانیم
له دهموو چاویدا ناخوشی وپهنگ تیک
چوونیک هیه ووتم: ئەهی پیغه مبهری خوا
^ﷺ ده گه پیمه وه بو لای خواو ته وبه
ده کم ئایا تاوانیکم نه نجام داوه؟
فه رموی: به لی ئەم سه رینه چی یه؟
منیش ووتم: کریومه تاوه کو پالی پیوه
بدهی، پیغه مبهری خوا^ﷺ فه رموی:
خاوه نی ئەم وینانه له دوا پوژدا سزا
ده درین وه پییشیان ده ووتریت: دهی
ئه وهی دروستتان کردوه زیندوی
بکه نه وه وروح بکه نه بهری، ههروه ها
فه رموی: هه مالیک وینهی تیدا بیّت
مه لائیکه ت ناچیتته ژوره وه.

وعن أبي طلحة ^{رضی اللہ عنہ} أن رسول الله ^ﷺ قال:
(لا تدخل الملائكة بيتاً فيه كلب ولا
صورة)^(۲۱).

واته: مه لائیکه تی خوا ناچیتته ناو
مالیکه وه که سهگ و وینهی تیدا بیّت.

جا بزانه خوشک و برای به پیزم... هیچ
جیاوازی یه که نی یه له وهی که ئەو وینه یه
هه لواسراوه یاخود هه لگیراوه وه کئیستا
ده بینی یان سیبهری هیه یان نا،
هه یکه له یاخود گپراوه وه کئیما می
نه وهوی ده فهرمیت:

(لا فرق في هذا كله بين ما له ظل وما لا ظل
له، هذا تلخيص مذهبنا).

واته: هیچ جیاوازی یه که نی یه له نیوان ئەو
وینه و هه یکه لهی که سیبهری هیه یان
ئەو وینه و هه یکه لهی که سیبهری نی یه،
ئەمەیش مه زهه بی ئیمه یه، وئەمەش را
بوچونی هه موو زانایانی له سه ره، وه
پای هاوه لان و شوین که وتوانی
سه له فیشه^(۲۲).

ههروه ها له فه رموده یه کی ترده اتوه
(واعد رسول الله ^ﷺ جبریل ^{رضی اللہ عنہ} أن يأتيه
فراث عليه حتى اشتد على رسول الله ^ﷺ
فخرج فلقية جبريل ^{رضی اللہ عنہ} فشكا إليه فقال
إنا لا ندخل بيتاً فيه كلب ولا صورة)^(۲۳).

واته: جبریل په یمانی دا به پیغه مبهری
خوا^ﷺ سه ردانی بکات ویه کتر ببینن
به لام جبریل دوا کهوت ونه هات لهو
کاته دا، پیغه مبهری خوا^ﷺ زوری بو هات
وتوند بوو چووه دهره وه له ریگا به

(۲۲) (وقاية الإنسان من الجن والشيطان: ص ۳۶۷).

(۲۳) (رواه البخاري عن ابن عمر رضي الله عنهما

۵۹۶۰، وانظر: صحيح الترغيب والترهيب: ۳۰۵۹).

(۲۰) (البخاري: ۳۹۲/۱۰ الفتح، ومسلم: ۹۰/۱۴

النووي، وانظر: صحيح الترغيب والترهيب: ۳۰۳۵.

(۲۱) (رواه البخاري: ۵۹۵۸، ومسلم: ۲۱۰۶).

سروشت واته: شاخ و دارو درهخت و ئاوو سه وزایی بکیشه.

نویه م: پاک کردنه وهی مال له سهگ:

پاگرتنی سهگ له مال وه به بی عوزرو هیچ هۆکاریک ده بیته هۆی ئاماده بوونی شهیتان، ههروهها سه ره پای هه پشه شهی پیغه مبهری خوا ﷺ له خاوهن مال وه که و پاگره که یشی ده فه رمیته:

(الکلب الأسود شیطان) (۲۴).

واته: سهگی رهش شهیتانه.

یان له فهرمووده یه کی ترده هاتووه که پیغه مبهری خوا ﷺ ده فه رمیته:

(من اقتنی کلباً لیس بکلب ماشیه أو صید نقص من عمله کل یوم قیراطان) (۲۵).

واته: هه ره که سیک سهگ پاگریت بو هه ره مه به ستیک بیته جگه له سهگی پاو وشوان ئه وا هه موو پوژیک ئه وه نده ی دوو کیوی ئو حود له خیره کانی که م ده بیته وه.

دهیه م: زیاد نوژ کردنی سوننه ت له

مالدا:

پیغه مبهری خوا ﷺ ده فه رمیته:

(اجعلوا من صلاتکم فی بیوتکم، ولا تتخذوها قبوراً) (۲۶).

واته: با نوژره سوننه ته کانتان له مال وه بیته وه مه یکه نه گوپرستان، واته:

جبریل گه یشت و شکاتی ئه وه ی له لا کرد، جا جبریل یش فه رمووی: من ناچمه مالیکه وه که سهگ و وینه ی تیدا بیته.

به لام لی ره دا پیویسته ئه وه بزانی که زانیان ریگه یان داوه به کیشانی وینه ی سروشت که ته عبیر بکات له جوانی و ده سه لاتی خوا وهک: کیشانی وینه یه ک روح له بهر نه بیته به وینه ی دارو درهخت و شاخ و ئاوو سه وزایی و..... هتد. وهک له

فهرمووده یه کی سعید بن ابی الحس دا هاتووه .... که ده فه رمیته: (پیاویک

هات و پرساری کرد: ووتی: ئه ی ابن

عباس رضی الله عنه من پیاویکم بزوی خووم خیزانه که م له سه ره ئیش کردنی کاری

دهستی خوومه، واته وینه دروست ده که م و

پاشان ده یفرۆشم، ابن عباس رضی الله عنه

فهرمووی: هیچ شتیکت پی نالیم ئه وه

نه بیته که من له پیغه مبهری خوا ﷺ

بیستووه که فهرموویه تی: هه ره که سیک

وینه دروست بکات، خوی گه وه سه زای

دهدات تاوه کو روح بکات به به ریداو

زیندووی ده کاته وه که ئه مهش ناتوانیته،

جا پیاوه که پی تی چوو و له چاویدا

توو ره بوون ده بینرا، بویه ابن عباس

فهرمووی: هاوارو له ناوچوون بو تو ئه وا

سه ریچی ئه نجم ده ده یته به لام هه ره

له بهر ئه وهش ئاره زووت لییه تی دروستی

بکه ی ئه وا ریته پی دراوه که وینه ی

(۲۴) (رواه مسلم: ۲۷۷/۴، النووی).

(۲۵) (رواه البخاری: ۵۴۸۰، و مسلم: ۱۰۷۴).

(۲۶) (رواه البخاری: ۴۳۲، و مسلم: ۷۷۷).

يانزه يه م: وته ي پاك و بيگه ردو پروو
خوشی و دهم به پيکه نين:

به پيزان... له ديارترين ره وشته به رزه كان
كه ئاييني پيروزي ئيسلام بايه خي
تايبه تي پيداوه و هاندري بووه و پاشان
سه رهنجي مروقي بو پراكيشاوه و وته ي
چاك و پرووخوشي يه له ئاستي به رامبه ردا،
هر بويه مروقي موسلمان ده تواني له م
رېگايه وه بيته باشتري سهرمه شق بو
خوي و كومه لگه چونكه بيگومان زانراوه
كه شهيتان ده يه ويته له م رېگايه وه
كومه ل و كومه لگاي ئيسلامي بروخيني و
تيكي بدات، بويه به رده وام له سهر فرو
فيله كاني و هه ميشه نه خشه و پيلان
داده پرتي هه له تيكداني نيوان خيزاني
موسلمانانه وه تاكو تاكي كومه لگه...
وهك زياتر له م فهرمووده يه دا پروون
ده بيته وه: (إتقوا النار ولو بشق تمرة، فمن
لم يجد فبكلمة طيبة) (٢٩).

واته: خوتان پياريزن له ئاگر نه گه ر به
له ته خورمايه كيش بيت، وه نه گه ر
كه سيك نه وه يشي له توانادا نه بوو، نه وا با
به وته يه كي چاك و پاك و پرووخوشي بدويته.

هه روه ها خوي گه وره يش ده فهرميته:
﴿وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ
الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ﴾

[الإسراء: ٥٣].

مه به ست له وه يه كه گورستان شويني كه
دوور له ئاوه داني و چول و هول و
هه ركاتي كيش نويته له ماله وه كرا نه وا
دوور ده بيت له شهيتان و راوي ده نيته.
هه ر بويه ئيمامي نه وه وي (ره حمه تي
خوي لي بيت) ده فهرميته:

(حث على النافلة في البيت لكونه أخفى
وأبعد من الرياء وأصون من المحبطات) (٢٧).

واته: نه م فهرمووده يه سورمان ده كات
له سهر كردني نويته سوننه ته كان له ناو
ماله كانمانداو هانمان ده دات به و كاره،
چونكه دووره له رپاو به رچاوي وه
پاريزراوه له كرده وه پوچه له كان، وه
ده شبيته هوي فهرو پيت و به ره كهت و
سووزو به زهي خوي ميهره بان و
مه لائيكه ته كان ده پرتي ته سهر ي و ده شبيته
هوي دوور كه وتنه وه و راواني شهيتان.

هه روه ها ده فهرميته:

(صلوا أيها الناس في بيوتكم، فإن أفضل
الصلاة صلاة المرء في بيته إلا المكتوبة) (٢٨).

واته: نه ي خه لكينه نويته كانتان له
ماله وه بكه ن واته: سوننه ته كان، چونكه
باشترين و خيرترين نويته مروقي دوي
نويته فهرزه كان نه و نويته يه كه له ماله وه
نه نجام ده دريته.

(٢٧) (شرح النووي على مسلم: ٦/٦٨).

(٢٨) (البخاري: ٧٣١، ومسلم: ٧٨١).

(٢٩) (صحيح الجامع الصغير: ١١٥).

واته: ئەى محمد ﷺ به بهنده كانم
پابگه يه نه و پييان بلّى: ووتيهك بلّين كه
جوانترين و باشتريين ووته بيّت، چونكه به
راستی شه يتان ناكوكى و ئازاوه ده خاته
نيوانيان.

وه ههروهها أبو ذر رضى الله عنه ده فه رميّت:
پيغه مبهري خوا ﷺ پيى فه رموم:
(لا تحقرون من المعروف شيئاً، ولو أن تلقى
أخاك بوجه طلق) (٣٠).

واته: به سوك و كه م ته ماشاي شتيك له
كرده وه كانت مه كه ئه گهر چى نواندى
پوو خووش و بزه خه نده بيّت له ئاستى
به رامبه ره كه تدا.

كه واته: نواندى زه رده خه نه و پووى خووش
له هه موو كاتيكا ده بيته هوى پاونانى
شه يتان و نه هيشتنى پقو كينه و هينانى
خوش گوزه رانى و مايه ي سه ربه رزى و
ئاشتى و فراوانى دل و دهر وون،
به تاييه تيش له نيو مالدا، چونكه مال
جيگه ي كو بونه وه ي خيزانه كانه و پيوسته
له سه ر پياوو ئافره ت كه هاوسه رى
يه كتريين به م كرده وه جوانه ماله كه يان
ئاوه دان بكه نه وه و به خوشتريين ناوو
باشترين ووته پيشوازي له يهك بكه ن.

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه
وسلم.